

Jak se žije Charitám v době koronavirové?

Jak se koronavirová krize dotkla pracovníků charitních služeb se s námi podělily ředitelky Charity Krnova a Charity Jeseník. Z médií znějí oprávněné ódy na zdravotníky pracující ve státních zdravotnických zařízeních, zapomíná se však na lidi v terénu, kteří pracují pod hlavičkou Charity ČR. Neprávem, jak dokládají i následující řádky.

1. O kolik se zvýšilo penzum vašich charitních služeb během této doby koronavirové?

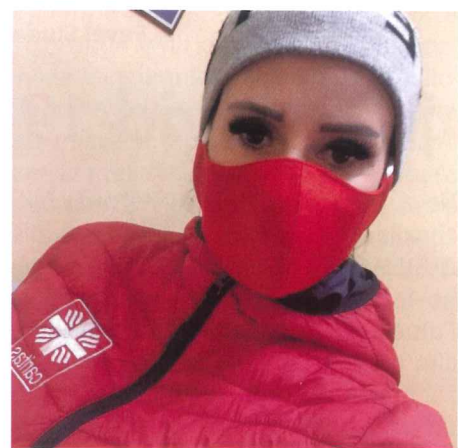
2. Jak to prožívali, resp. prožívají vaši klienti?

3. Přicházela, resp. přichází vám nabídka pomoci i odjinud než ze strany zaměstnanců či jejich rodin?

4. Jak byste tu dobu zhodnotily – z hlediska charitní ředitelky, ale i z hlediska čistě lidského?

5. Je něco, čeho jste byly vy nebo vaši zaměstnanci v rámci pomoci potřebným v těchto časech svědky a oč byste se chtěly podělit?

Bc. Monika Dudová
ředitelka Charity Krnov

1. Zájem o naše služby se zvýšil, a to převážně z důvodu, kdy docházelo ke zvýšenému propouštění nemocných z nemocnice do domácího léčení. Celkem měly zdravotní sestřičky a pečovatelky v domácí terénní péči po celou dobu nouzového stavu, tj. od 16. 3. do května, dohromady 375 klientů, ke kterým automobily dohromady najezdily 9 100 km. Nových klientů bylo 30.

Zemřelo 5 klientů. Z důvodu uzavření ambulantní služby pro seniory (Denního stacionáře) ztrácelo středisko finanční zdroje z úhrady za službu od klientů a i pobytová služba (Dům dobré vůle Žáry) z důvodu nemožnosti přijetí nového klienta ztrácela finanční prostředky za úhradu za pobyt, příspěvek na péči a platby pojištěn.

2. Naše cílová skupina – senioři a lidé se zdravotním postižením – slyší z médií i od svých příbuzných o nebezpečí, které jim hrozí. Samozřejmě se velmi bojí, bojí se lidí, kteří přicházejí, ale zároveň si uvědomují, že na pracovnících charitních služeb jsou závislí. Jde o strachy, které velmi výrazně ovlivňují psychiku člověka, např. o strach z nákazy (nemoci a smrti), z opuštěnosti, bezmoci, strach o blízké a jejich děti, o to, zda i následující den někdo přijde, a o celkovou nejistotu. Bylo velmi náročné zachovat klid a zdravý rozum, předejít panice v organizaci a šíření strachu do domácností. Očekávalo se od nás, že do těchto těžkých dnů vnese trochu jistoty a naděje.

3. Práce v terénu vyžaduje spolupráci rodiny i bez doby koronavirové. Ovšem právě tato doba ukázala, že příjezd ze zahraničí či z větších měst byl takřka nemožný. Senioři i blízcí seniorů se báli, že by své rodiče mohli nakazit, a my pracovníci jsme přítomností tzv. cizích lidí byli velmi ohroženi. Fungování služeb bylo ohroženo z důvodu nakažení koronavirem. Stačila by jedna pracovnice nebo uživatel/ka – a služba by byla uvedena do karantény. Vytíženost pracovníků byla na 100 %, z tohoto důvodu nebyla možná střídavost nebo rozdělení na dvě skupiny. Proto jsme prostřednictvím médií hledali dobrovolníky. Jsem nadšena z ohlasu a ochoty lidí, kteří chtěli a chtějí pomoci. Ozvalo se 30 dobrovolníků různých profesí, přihlásili se učitelé, lékař, fyzioterapeut, zdravotní sestry, lidé, kteří jsou zrovna bez práce, studentky. Pomoc dobrovolníků jsme zatím nepotřebovali, ale jsem velmi vděčná za tuto aktivitu z řad občanů Krnova a okolí. Vědomí, že jsou lidé, kteří nám v případě nouze a ohrožení karanténou pomohou, nám dodávalo sílu do naší práce. Již jsme se touto

nejistotou tolik neoslabovali a věděli jsme, že v případě nutnosti naše klienty zajistíme. Hned se nám pracovalo lépe. Je nutné podotknout, že naši uživatelé (uživatelé CHPS) i rodiny souhlasili s příchodem dobrovolníka do domácnosti, což znamená, že se bez pomoci neobejdou.

4. Nebyla jsem zastáncem absolutní karantény pro seniory a nemožnosti kontaktu s jejich blízkými, rodinou, přáteli. Tito lidé potřebují bezpečný sociální kontakt. Dny samoty už byly dlouho a dlouhé, bylo jim smutno, žádné tablety a video hovory nenahradí přítomnost. Bylo jim smutno, odráželo se to na jejich zdraví, psychice, začínali být i nevrli vůči sobě, ztráceli svou kondici a i ti, co se o sebe doposud dokázali postarat, se začínali stávat závislí na pomoci druhé osoby. Chyběly jim dotyky, pohlazení. Byl nouzový stav a my museli fungovat. I nyní pracujeme s obavou a se strachem, ale nezůstáváme doma a jsme plní síly. V loňském roce jsem vezla i s panem Ivem Dokoupilem humanitárním konvojem pomoc na východ Ukrajiny – do válečné zóny. Byli jsme v místech frontové linie a ty pocity, které mám v sobě smíšené a nejasné nyní vůči zákeřnému a nenápadnému nepříteli jménem Covid-19, jsem v žádném případě neměla ve válečné zóně na Ukrajině, kde jsme museli dávat pozor na nášlapné miny nebo ostřelovače. Tento nepřítel se dá obejít, mohu být pozorná, kam šlápnu, a nebála jsem se, mohla jsem držet místní lidi za ruku, obejmout je a vyjádřit jim úctu k jejich odvaze žít v těchto těžkých podmínkách. Teď vcházíme čelem k neviditelnému nepříteli, vcházíme do domácností a nejsme zabalení do utěsněných ochranných obleků jako jiné záchranné posádky. Jak lehce se pracovníci v terénu mohou nakazit... Velice si vážím svých pracovníků, kolegů, drželi jsme pospolu, v jednotě je síla a vše zvládneme doposud. Na Charitě jsme vytvořili improvizovanou školu/školku pro děti našich pracovníků a jsem moc ráda, že až do dnešního dne je plně využívána a pracovníci zůstávají v práci a zajišťují potřebnou péči lidem v domácím prostředí.

5. Nejistota dalšího dne (legislativní změny, uzavření služeb, fungování

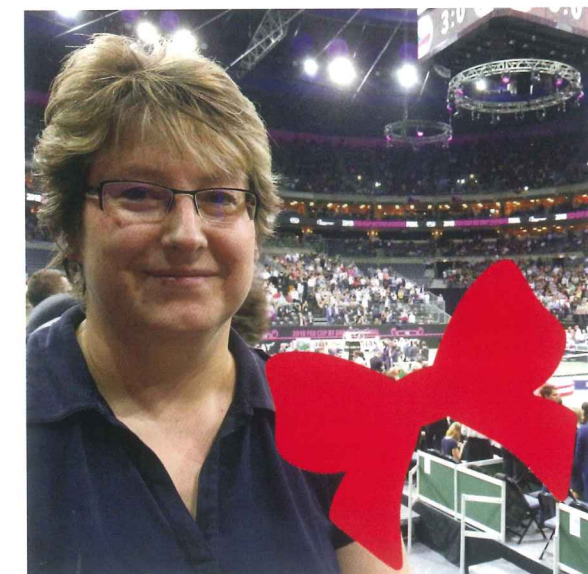
Odpovídají ředitelky v Jeseníku a Krnově

služeb), každý den se stále něco měnilo. Jsem ráda za to, že jsem dokázala zachovat zdravý selský rozum a mí pracovníci šli mými kroky. Vytvořili jsme si ihned v prvních dnech metodiky a krizové plány, podle kterých jsme se řídili. Bylo pro mne zatěžující a stresující to, že jsme na vše zpočátku byli sami, otázky, zda metodiky a krizové plány jsou vytvořeny správně, zda postupy neohrozí pracovníky nebo naše klienty. Jsem moc ráda, že jsme se tímto vyhnuli větším stresům a pracovali správně a doposud bez uvedení služeb do karantény. Byli jsme připraveni i v případě onemocnění v našem Domově pro seniory, kde máme připravený krizový plán a seznam pracovníků, kteří chtějí v domově po dobu karantény zůstat a zajistit péči našim uživatelům. I pro chvíli karantény jsem rozhodnuta, že své odvážné a odhodlané kolegy neopustím a zůstanu s nimi v domově.

Setkávali jsme se na druhou stranu i s případy agresivity zdravotníků při zajištění rychlé záchranné služby či seniorů v obchodech (při zajišťování nákupů pro naše uživatele v čase určeném pro seniory) nebo s propouštěním umírajících občanů Krnova a okolí do domácího prostředí bez poskytnutých informací – např. jeden člověk, který potřeboval oxygenátor, byl propuštěn domů bez něj. A jelikož jsme měli už všechny naše oxygenátory vypůjčené, oslovili jsme Charitu sv. Martina v Malé Morávce, jenže než si ho rodina převezla, klient do rána zemřel. Bylo nám smutno z toho, že takto neinformovaně byli lidé z nemocnice propuštěni do domácího léčení. Zvláště v této době to na nás působilo, že to bylo velmi rychlé, nepřipravené, což mělo za následek veliký stres na straně pečujících a od nás pocit bezmoci, jak pomoci. Šlo o lidi s dechovými potížemi, bez skutečného testu na Covid-19. Nemohli jsme tuto službu v domácnosti začít a ohrozit ostatní klienty možným uvedením služeb do karantény v případě onemocnění. Kdyby byl čas a tyto rodiny byly před propuštěním z nemocnice připraveny, naše služby v poklidu začaly, mohli lidé umírat důstojně a v tichu a okruhu svých nejbližších, drženy za ruku.

V terénu jsme museli mimořádně projevovat svou profesionalitu. Chtěla bych vyzdvihnout vzájemnou komunikaci v organizaci, odvahu a ochotu.

Mgr. Helena Paschkeová
ředitelka Charity Jeseník

1. V naší Charitě došlo k navýšení péče především v terénních službách. Výrazně se navýšil počet provedených výkonů zvláště v Domácí zdravotní péči – jak v péči o seniory, tak i o umírající pacienty. V Charitní pečovatelské službě se rozšířil zejména rozvoz obědů pro seniory. Jedna z našich služeb – Denní stacionář Šimon – byla hned na samém počátku uzavřena.

2. Našimi klienty jsou hlavně senioři. Pro ně bylo toto období náročné především proto, že zůstali ve svých domovech často sami, izolováni od svých rodin, bez možnosti návštěv. Pečovatelky nebo zdravotní sestry tak byly často jediné, s kým se potkávali a mohli s nimi osobně prohodit pár slov. Podobně na tom byli také klienti v našich Domovech. Těžko si zvykali na roušky, chyběl jim osobní kontakt s rodinou a také vycházky mimo areál Domova. Už teď se ale všichni těší na postupné rozvolňování a návštěvy rodiny a přátel.

3. Nabídek pomoci od různých firem, organizací a jednotlivců přišlo opravdu mnoho. Za všechny jsme byli moc rádi; vždyť pomoc v pravý čas je vždy nejužitečnější. Hned na začátku

pandemie, v době chybějících pomůcek, nám kromě dobrovolníků velmi vypomohla „sesterská“ UNITA, s.r.o., v Bílé Vodě, která pro naše zaměstnance našla roušky. A taky Středisko volného času DUHA v Jeseníku, které nám společně s místními firmami

a gymnáziem postupně dodalo ochranné štíty pro naše pracovnice. V Domácí zdravotní a hospicové péči jsme díky bezplatně zapůjčenému automobilu Škoda mohli pokračovat v péči o seniory a umírající pacienty. Velké potíže nám v našich domovech způsobilo uzavření hranic s Polskem, odkud k nám jezdí za prací zdravotní sestry. Tento více než měsíční výpadek nám v průběhu pomohla dokrýt jedna zdravotní sestra přes projekt Sestry v záloze a další sestra z dočasně uzavřených jesenických lázní. Obě byly velkou pomocí. A taky nám velmi pomohla Arcidiecézní charita Olomouc, přes kterou šla do Charity Jeseník distribuce ochranných pomůcek a dezinfekce z Olomouckého kraje (jako jediná Charita v diecézi totiž spadáme pod tento kraj). Všem, kteří nám pomohli, velmi děkujeme.

4. Pro mne osobně (ale stejně tak i pro všechny mé kolegy) to byla úplně nová zkušenost. Především v počátku, kdy byl vyhlášen nouzový stav a přicházela stále nová nařízení vlády, bylo třeba se rozhodovat velmi rychle. Mnoho situací a těžkostí jsme řešili „za pochodu“ – tak, jak přicházely. Velmi mě povzbudilo, jak se k tomu všemu postavili naši zaměstnanci. Právě díky nim a jejich obrovskému nasazení a vytrvalosti mohli naši klienti zvládnout odloučení od svých blízkých. Koronavirová doba nás také naučila znovu děkovat, nejen za pomoc a dary, ale i za drobné věci. A rovněž nás naučila, že online svět nenahradí osobní setkávání, společné prožitky, slzy, smích nebo radost.

5. Asi by toho bylo více, ale teď v rychlosti mě opravdu nic nenapadá.

Připravil Libor Rösner